

Summary

Kozhevnikova V. Legislative delineation of the right to conclude a religious marriage in Ukraine.

The article is devoted dominating low limitation of right to register a religious marriage. Analyzed historical, social, moral and ethical prerequisites occurrence and existence of such a restriction in acts of family law. Conclusions are made about the necessity and justification for the existence of this restriction by the Family Code of Ukraine.

Key words: getting married, religious marriage, church rite, wedding, newlyweds, legal relationship, person, restriction of law, prohibition, exercise of law, legal fact.

УДК 347

Н. А. МАКАРЕНКО

Наталія Анатоліївна Макаренко, кандидат юридичних наук, доцент Донецького юридичного інституту МВС України, адвокат

ОСОБЛИВОСТІ РОЗГЛЯДУ ПОЗОВІВ ПРО ЗАХИСТ ЧЕСТІ ТА ДІЛОВОЇ РЕПУТАЦІЇ

Важливість питання захисту честі та ділової репутації на сьогоднішній день важко переоцінити. Цілком логічно, що зазначене питання є предметом розгляду значної кількості науковців, досліджується фахівцями в галузі цивільного права та процесу, а також є предметом уваги юристів, які працюють в галузі медіа права та мають відповідну практику.

Медіа право як відповідний напрям теоретичних досліджень та практики, в межах якої й розглядаються позови про захист честі та ділової репутації, з одного боку, є достатньо розвинутим як у національному, так і в міжнародному праві, але, з іншого боку, зазначена категорія справ, де однією зі сторін виступає засіб масової інформації, має свою специфіку та особливість розгляду.

У межах даної статті пропонується розглянути особливості розгляду позову про захист честі та ділової репутації, з урахуванням специфіки законодавства, що регулює зазначені правовідносини, а також наявної судової практики, проблематики розгляду зазначених позовів в окремих містах України.

Варто зазначити, що відповідна судова практика, особливо у випадках, коли позови висуваються до засобів масової інформації (телеканалів), здебільшого зосереджена у місті Києві або у великих обласних містах, де функціонує зазначена кількість засобів масової інформації та існує реальна судова практика. У містах, де здійснює свою діяльність невелика кількість засобів масової інформації, зазначена практика майже відсутня або формується не на користь представників ЗМІ, що в свою чергу гальмує розвиток ЗМІ як таких, а також окремих журналістів чи проектів, пов'язаних із журналістським розслідуванням безпосередньо.

Як підґрунтя для наданої наукової роботи взято декілька однотипних позовів про захист честі та ділової репутації, що розглядалися (розглядаються) в місті Кривому Розі, та поєднані однією спільною рисою (вимогою позивача), а саме: вимогою спростувати відомості, що були зазначені у інформаційних випусках чи окремих телепередачах, повідомлення на сайтах відповідних ресурсів.

У всіх проаналізованих справах, позови були прийняті до розгляду, засідання проводяться у відкрито.

Згідно з ч. 1 ст. 128 ЦПК України після одержання копій ухвали про відкриття провадження у справі і позовної заяви відповідач має право подати суду письмове заперечення проти позову із зазначенням доказів, що підтверджують його заперечення¹.

У поданих позовах позивачі вважали, що інформація, висвітлена в телепередачах, є недостовірною, та такою, що порочить честь та ділову репутацію громадянина України.

Представник відповідача (аналогічно за декількома справами) вважав позовні вимоги позивача необґрунтованими, безпідставними та такими, що не підлягають задоволення, виходячи з наступного:

1. У позовній заяві є посилання на ч. 3 ст. 277 ЦК України, згідно з якою негативна інформація, поширена про особу, вважається недостовірною, якщо особа, яка її поширила, не доведе протилежного (презумпція добропорядності). Таким чином, виходячи зі змісту вказаної норми позивачем презюмується, що в даному спорі саме на відповідача покладено обов'язок доказування. Натомість, це не відповідає дійсності, оскільки ч. 3 ст. 277 Цивільного кодексу України було виключено на підставі Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про інформацію» та Закону України «Про доступ до публічної інформації». У зв'язку зі внесенням з 27 березня 2014 р. змін до Цивільного кодексу України, зокрема до ст. 277, принцип презумпції добропорядності (ч. 3) було скасовано, а тому доказування Позивачем обґрунтованості свого позову, а саме – недостовірності поширеної відповідачем інформації, має відбуватися у загальному порядку².

Відповідно до ч. 1 ст. 60 ЦПК України кожна сторона зобов'язана довести ті обставини, на які вона посилається в обґрунтування своїх вимог і заперечень. Докази подаються сторонами та іншими особами, які беруть участь у справі.

Відповідно до ч.ч. 1–2 ст. 131 ЦПК України сторони зобов'язані подати свої докази суду до або під час попереднього судового засідання у справі, а якщо попереднє судове засідання у справі не проводиться, – до початку розгляду справи по суті. Докази, подані з порушенням вимог, встановлених частиною першою цієї статті, не приймаються, якщо сторона не доведе, що докази подано несвоєчасно з поважних причин.

Згідно з положеннями ст. 10 ЦПК України позивач має право подати докази недостовірності поширеної інформації. Позивач повинен довести факт поширення інформації відповідачем, а також те, що внаслідок цього було порушено його особисті немайнові права.

2. У поданій позовній заяві позивач посилається на те, що у відповідних випусках телевізійних новин (окремих телепрограмах, у межах журналістських розслідувань), озвучувалось прізвище відповідача, інформація про колише місце роботи, а також інформація про причетність до окремих видів кримінального бізнесу, а саме «веб-студій», а також вказувалось, що позивач є родоначальником порноімперії в місті Кривому Розі, використовувалось зображення позивача у одязі короля та з короною на голові. При цьому далі по тексті позовної заяви є посилання на адресу каналу YouTube, де нібито розміщений відповідний відеозапис, та в якості додатків до позовної заяви додано роздруківки з вебсайту, а також YouTube.

Відповідно до ч. 2 ст. 59 ЦПК України обставини справи, які за законом мають бути підтверджені певними засобами доказування, не можуть підтверджуватись іншими засобами доказування.

Згідно з ч. 3, 4 ст. 60 ЦПК України доказуванню підлягають обставини, які мають значення для ухвалення рішення у справі і щодо яких у сторін та інших осіб, які беруть участь у справі, виникає спір.

Доказування не може ґрунтуватися на припущеннях.

Відповідно до п. 18 постанови Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи» від 27 лютого 2009 р. № 1 зазначалось, що позивач повинен довести факт поширення інформації відповідачем, а також те, що внаслідок цього було порушено його особисті немайнові права³.

У своїх позовних вимогах позивач (позивачі) просить суд визнати недостовірною та такою, що порочить честь, гідність та ділову репутацію інформацію, викладену на відповідному каналі та зобов'язати головного редактора спростувати таку інформацію, натомість, всупереч вищенаведеним нормам ЦПК України, позивачем не доведено належними доказами факту розповсюдження інформації відповідачем, оскільки до позовної заяви не додано оригіналу запису передачі, у межах якої і була викладена зазначена інформація.

Згідно з вимогами ст. 64 Закону України «Про телебачення та радіомовлення» громадянин або юридична особа мають право вимагати від телерадіоорганізації спростування поширених у її програмі чи передачі відомостей, які не відповідають дійсності та/або принижують честь і гідність особи. Заяву з вимогою спростування має бути подано до телерадіоорганізації у письмовій формі протягом 14 днів з дня поширення таких відомостей з письмовим повідомленням про це Національній раді. На вимогу заявника телерадіоорганізація зобов'язана надати йому можливість безкоштовного прослуховування (перегляду) відповідного фрагменту програми чи передачі або надати копію запису фрагменту з відповідною оплатою⁴.

Відповідно до положень ч.ч. 4, 5 ст. 48 вказаного Закону усі передачі, які телерадіоорганізація транслювала чи ретранслювала або забезпечувала їх трансляцію чи ретрансляцію у повній та незмінній формі третьою особою (оператором телекомунікацій), повинні бути записані і зберігатися протягом 14 днів від дати їх розповсюдження, якщо у цей строк не надійшло скарги щодо їхнього змісту. У разі подання скарги щодо змісту передачі її записи зберігаються до того часу, поки скаргу не буде розглянуто і рішення стосовно неї не буде прийнято у визначеному порядку.

Між тим, позивач не скористався наданою законодавцем можливістю і не звернувся до Товариства з обмеженою відповідальністю «Телеканал Кривий Ріг» та Національної Ради України з питань телебачення і радіомовлення в порядку, передбаченому п. 5 ст. 64 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» із письмовою заявою про надання копії запису передачі.

Однією із засад судочинства, регламентованих п. 4 ч. 3 ст. 129 Конституції України, є змагальність сторін та свобода в наданні ними до суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості⁵.

Відповідно до п. 15 постанови Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи» від 27 лютого 2009 р. № 1, при розгляді справ зазначеної категорії суди повинні мати на увазі, що юридичним складом правопорушення, наявність якого може бути підставою для задоволення позову, є сукупність таких обставин: а) поширення інформації, тобто доведення її до відома хоча б одній особі у будь-який спосіб; б) поширена інформація стосується певної фізичної чи юридичної особи, тобто позивача; в) поширення недостовірної інформації, тобто такої, яка не відповідає дійсності; г) поширення інформації, що порушує особисті немайнові права, тобто або завдає шкоди відповідним особистим немайновим благам, або перешкоджає особі повно і своєчасно здійснювати своє особисте немайнове право. Під поширенням інформації слід розуміти: опублікування її у пресі, трансляції по радіо, телебаченню чи з використанням інших засобів масової інформації; поширення в мережі Інтернет чи з використанням інших засобів телекомунікаційного зв'язку; викладення в характеристиках, заявах, листах, адресованих іншим особам; повідомлення в публічних виступах, в електронних мережах, а також в іншій формі хоча б одній особі.

З позовної заяви неможливо встановити сукупності чотирьох обставин, які є підставою для задоволення позовних вимог, а тому підстави визнати вказані у статті, на яку посилається позивач, відомості такими, що не відповідають дійсності, порочать честь, гідність та ділову репутацію відсутні.

3. Згідно зі ст. 30 Закону України «Про інформацію» ніхто не може бути притягнутий до відповідальності за висловлення оціночних суджень. Оціночними судженнями, за винятком наклепу, є висловлювання, які не містять фактичних даних, критика, оцінка дій, а також висловлювання, що не можуть бути витлумачені як такі, що містять фактичні дані, зокрема з огляду на характер використання мовно-стилістичних засобів (вживання гіпербол, алегорій, сатири). Оціночні судження не підлягають спростуванню та доведенню їх правдивості⁶.

Додаткові підстави звільнення від відповідальності засобів масової інформації та журналістів встановлюються законами України «Про телебачення і радіомовлення»⁷, «Про інформаційні агентства»⁸ та іншими.

Згідно з п. 19 Постанови Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи» від 27 лютого 2009 р. № 1, вирішуючи питання про визнання поширеної інформації недостовірною, суди повинні визначати характер такої інформації та з'ясувати, чи є вона фактичним твердженням, чи оціночним судженням.

Відповідно до частини другої ст. 47-1 Закону України «Про інформацію» оціночними судженнями, за винятком образи чи наклепу, є висловлювання, які не містять фактичних даних, зокрема критика, оцінка дій, а також висловлювання, що не можуть бути витлумачені як такі, що містять фактичні дані, з огляду на характер використання мовних засобів, зокрема гіпербол, алегорій, сатири. Оціночні судження не підлягають спростуванню та доведенню їх правдивості.

Таким чином, відповідно до ст. 277 ЦК не є предметом судового захисту оціночні судження, думки, переконання, критична оцінка певних фактів і недоліків, які, будучи вираженням суб'єктивної думки і поглядів відповідача, не можна перевірити на предмет їх відповідності дійсності (на відміну від перевірки істинності фактів) і спростувати, що відповідає прецедентній судовій практиці Європейського суду з прав людини при тлумаченні положень ст. 10 Конвенції.

Відповідно до ст. 10 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року і Першого протоколу та Протоколів № 2, 4, 7, 11 до Конвенції, кожен має право на свободу вираження поглядів. Це право включає свободу дотримуватися своїх поглядів, одержувати і передавати інформацію та ідеї без втручання органів державної влади і незалежно від кордонів. Здійснення цих свобод, оскільки воно пов'язане з обов'язками і відповідальністю, може підлягати таким формальностям, умовам, обмеженням або санкціям, що встановлені законом в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадської безпеки, для охорони порядку або запобігання злочинам, для охорони здоров'я або моралі, для захисту репутації або прав інших осіб, для запобігання розголошенню конфіденційної інформації або підтримання авторитету та безсторонності суду і є необхідним у демократичному суспільстві⁹.

Вирішуючи питання про визнання поширеної інформації недостовірною, суди повинні визначати характер такої інформації та з'ясувати, чи є вона фактичним твердженням, чи оціночним судженням.

Крім того, у п. 14 постанови Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи» від 27 лютого 2009 р. № 1 суд роз'яснив, що позовна заява має містити, зокрема, відомості про те, в який спосіб була поширена інформація, що порушує особисті немайнові права позивача (заявника), яка саме інформація поширена відповідачем (відповідачами), із зазначенням часу, способу й осіб, яким така інформація повідомлена, інші обставини, які мають юридичне значення, посилання на докази, що підтверджують кожну з таких обставин, а також зазначення способу захисту, в який позивач бажає захистити своє порушене право.

Позивачем не доведено належними та допустимими доказами, яким чином поширена інформація завдала шкоди його честі, гідності та діловій репутації.

Відповідно до практики Європейського суду з прав людини, зокрема п. 46 справи Лінгенс (Лінгенз) проти Австрії від 8 липня 1986 р., на думку Суду, слід уважно розрізняти факти та оціночні судження. Наявність фактів можна довести, а правдивість оціночних суджень – не можна. Оціночне судження є висновком, отриманим у результаті інтелектуальної (логічної) обробки і узагальнення конкретно людиною фактів, оцінок інших людей, інформації довідкового характеру та причинно-наслідкових зв'язків між зазначеними джерелами інформації¹⁰. Тому будь-яким шляхом неможливо оцінити правдивість чи правильність цього висновку.

Таким чином, за відсутності поширення неправдивих відомостей про позивача не вбачається передбачених законодавством підстав для покладення на відповідний телеканал обов'язку спростування поширених відомостей та відшкодування моральної шкоди.

Відповідно до п. 9 постанови Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи» від 27 лютого 2009 р. № 1 недостовірною вважається інформація, яка не відповідає дійсності або викладена неправдиво, тобто містить відомості про події та явища, яких не існувало взагалі або які існували, але відомості про них не відповідають дійсності (неповні або перекачені).

Згідно з п. 20 вищезазначеної Постанови Пленуму Верховного Суду України, з огляду на положення ст. 32 Конституції України, судам належить розрізняти справи про захист гідності, честі чи ділової репутації шляхом спростування недостовірної інформації (права на відповідь) від справ про захист інших особистих немайнових прав, зокрема, перелічених у ст. 270 ЦК¹¹, порушених у зв'язку з поширенням про особу інфор-

мації, недоторканність якої спеціально охороняється Конституцією та законами України і поширення якої може завдати моральну шкоду навіть у випадку, якщо ця інформація відповідає дійсності і не порочить гідність, честь чи ділову репутацію. Тобто, якщо інформація, яка порушує особисті немайнові права особи, є достовірною, вимоги про її спростування не можуть бути задоволені.

До того ж, відповідно до Закону України «Про інформацію»¹², забороняється цензура – будь-яка вимога, спрямована, зокрема, до журналіста, засобу масової інформації, його засновника (співзасновника), видавця, керівника, розповсюджувача, узгоджувати інформацію до її поширення або накладення заборони чи перешкоджання в будь-якій іншій формі тиражуванню або поширенню інформації. Забороняються втручання у професійну діяльність журналістів, контроль за змістом поширюваної інформації, зокрема з метою поширення чи непоширення певної інформації, замовчування суспільно необхідної інформації, накладення заборони на висвітлення окремих тем, показ окремих осіб або поширення інформації про них, заборони критикувати суб'єкти владних повноважень. Умисне перешкоджання законній професійній діяльності журналістів та/або переслідування журналіста за виконання професійних обов'язків, за критику тягне за собою відповідальність згідно із законами України (ст. 171 Кримінального кодексу України «Перешкоджання законній професійній діяльності журналістів»)¹³. Аналогічна позиція зазначена в Роз'ясненні Міністерства юстиції України від 4 жовтня 2011 р. «Правові засади діяльності журналістів в Україні»¹⁴.

Згідно зі ст. 25 Закону України «Про інформацію» під час виконання професійних обов'язків журналіст має право здійснювати письмові, аудіо- та відеозаписи із застосуванням необхідних технічних засобів, за винятком випадків, передбачених законом. Журналіст має право не розкривати джерело інформації або інформацію, яка дозволяє встановити джерела інформації, крім випадків, коли його зобов'язано до цього рішенням суду на основі закону.

Телеканал, до якого власне і пред'явлений зазначений (зазначені) позови, є телерадіоорганізацією в розумінні Закону України «Про телебачення і радіомовлення» і здійснює діяльність з виробництва кіно- та відеофільмів, телевізійних програм; видання звукозаписів, діяльність у сфері телевізійного мовлення.

Відповідно до гарантій свободи діяльності телерадіоорганізацій, що передбачені ст. 5 Закону України «Про телебачення і радіомовлення», цензура інформаційної діяльності телерадіоорганізації забороняється. Телерадіоорганізація є незалежною у визначенні змісту програм та передач. Не вмотивоване законодавством України втручання органів державної влади чи органів місцевого самоврядування, громадських чи релігійних об'єднань, їх посадових осіб чи працівників, а також власників у сферу професійної діяльності телерадіоорганізацій не допускається.

Згідно з положеннями ст. 179 ЦПК України предметом доказування під час судового розгляду є факти, які обґрунтовують заявлені вимоги чи заперечення або мають інше значення для вирішення справи (причини пропуску строку позовної давності тощо) і підлягають встановленню при ухваленні судового рішення. Для встановлення у судовому засіданні фактів, зазначених у частині першій цієї статті, досліджуються показання свідків, письмові та речові докази, висновки експертів.

Відповідно до ст. 57 ЦПК України доказами є будь-які фактичні дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин, що обґрунтовують вимоги і заперечення сторін, та інших обставин, які мають значення для вирішення справи. Ці дані встановлюються на підставі речових доказів, зокрема звуко- і відеозаписів.

Докази подаються сторонами та іншими особами, які беруть участь у справі (ч. 2 ст. 60 ЦПК України). Згідно з ч. 2 ст. 65 ЦПК України речовими доказами є також магнітні, електронні та інші носії інформації, що містять аудіовізуальну інформацію про обставини, які мають значення для справи.

4. Щодо стягнення з телеканалу (телеканалів) моральної шкоди на користь позивача (позивачів) зазначаємо, що оскільки факт недостовірності інформації позивачем не доведено, позовні вимоги щодо відшкодування моральної шкоди задоволенню судом не підлягають.

Відповідно до п. 4 ч. 2 ст. 23 ЦК України моральна шкода полягає у пониженні честі та гідності фізичної особи, а також ділової репутації фізичної або юридичної особи.

Згідно з ч. 3 ст. 23 ЦК України розмір грошового відшкодування моральної шкоди визначається судом залежно від характеру правопорушення, глибини фізичних та душевних страждань, погіршення здібностей потерпілого або позбавлення його можливості їх реалізації, ступеня вини особи, яка завдала моральної шкоди, якщо вина є підставою для відшкодування, а також з урахуванням інших обставин, що мають істотне значення. При визначенні розміру відшкодування враховуються вимоги розумності й справедливості.

Разом із тим позивач не надав до суду жодного письмового доказу, який би підтверджував те, що діями відповідача було завдано моральної шкоди позивачу, у чому саме полягає моральна шкода, конкретно в чому виражається погіршення стосунків позивача з оточенням, сусідами та родичами, окрім того, не підтверджена належними доказами неможливість позивача продовжувати таке ж активне громадське життя, яке він проводив раніше, та чим керувався позивач при визначенні розміру моральної шкоди (в проаналізованих позовах максимальна сума позовних вимог щодо відшкодування моральної шкоди становила 1 500 000,00 гривень), а тому ця вимога позивача є безпідставною.

Враховуючи вищезазначене, постановою Пленуму Верховного Суду України «Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи» від 27 лютого 2009 р. № 1, положення Законів України «Про телекомунікації», «Про авторське право та суміжні права», «Про інформацію», «Про телебачення і радіомовлення», «Про державну підтримку засобів

масової інформації та соціальний захист журналістів»¹⁵, ст.ст. 10, 23, 27, 57, 60, 65, 131, 179, 188 ЦПК України, проаналізовані позови, судова практика зі вказаної категорії дають підстави стверджувати, що зазначені позови про захист честі, гідності, ділової репутації та зобов'язання спростувати недостовірну інформацію, стягнення моральної шкоди є необґрунтованими та такими, що не можуть бути задоволені у повному обсязі судами, що їх розглядають. Разом із тим варто зазначити, що проблематика потребує подальшого вивчення, оскільки в окремих випадках відповідні захисні механізми права можуть використовуватись як засіб тиску на ЗМІ та окремих журналістів, а подекуди може йтися про дійсно непрофесійну журналістську діяльність, внаслідок якої оприлюднюється недостовірна інформація, котра в свою чергу може нанести шкоду діловій репутації.

¹ Цивільно процесуальний кодекс України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>

² Цивільний кодекс : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

³ Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи : постанова Пленуму Верховного Суду України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v_001700-09

⁴ Про телебачення та радіомовлення : Закон України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3759-12>

⁵ Конституція України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

⁶ Про інформацію : Закон України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

⁷ Про телебачення та радіомовлення : Закон України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3759-12>

⁸ Про інформаційні агентства : Закон України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/74/95-%D0%B2%D1%80>

⁹ Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004

¹⁰ Справа Лінгенс проти Австрії : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/980_066

¹¹ Цивільний кодекс : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

¹² Про інформацію : Закон України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

¹³ Кримінальний кодекс України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14/paran1128#n1128>

¹⁴ Правові засади діяльності журналістів в Україні : роз'яснення Міністерства юстиції України від 4 жовтня 2011 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/n0062323-11>

¹⁵ Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів : Закон України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/540/97-%D0%B2%D1%80>

Резюме

Макаренко Н. А. Особливості розгляду позовів про захист честі та ділової репутації.

У статті висвітлено питання особливостей розгляду позовів про захист честі та ділової репутації, спростування недостовірної інформації та компенсації моральної шкоди за позовами, відповідачем з яких виступають засоби масової інформації, з урахуванням специфіки практики національного законодавства.

Ключові слова: ділова репутація, честь, позов, моральна шкода, відшкодування шкоди, спростування недостовірної інформації, позивач, відповідач, засоби масової інформації, журналіст, телебачення, носій інформації.

Резюме

Макаренко Н. А. Особенности рассмотрения исков о защите чести и деловой репутации.

В статье освещаются вопросы особенностей рассмотрения исков о защите чести и деловой репутации, опровержении недостоверной информации и компенсации морального вреда по искам, ответчиками по которым выступают средства массовой информации, с учетом специфики практики национального законодательства.

Ключевые слова: деловая репутация, честь, иск, моральный вред, возмещение вреда, опровержение недостоверной информации, истец, ответчик, средства массовой информации, журналист, телевиденье, носитель информации.

Summary

Makarenko N. Features of the lawsuit on protection of honor and reputation.

The article discusses the features of the examination of claims for protection of honor and reputation, refuting false information and compensation for moral damages in the proceedings which are the defendants in the media, taking into account the specifics of the practice of national legislation.

Key words: business reputation, honor, claim moral damages, compensation for harm, the refutation of false information, the plaintiff, the defendant, the media, journalist, TV, media.